

ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΠΡΟΨΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΞΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΒΛΑΧΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ, ΔΕ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ
ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΒΙΖΟΥΚΙΔΟΥ
ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ,
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΓΝΟΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΚΟΝΤΟΠΑΝΟΥ
ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ

ΕΒΡΑΒΕΥΘΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ
ΕΝ ΤΗ, ΙΕΡΑ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ

ΕΤΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ
1936

Ε.Υ.Δ. της Κ.τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

**Ἀλληλογραφία ἐπὶ τῶν Κληροδοτημάτων
μεταξὺ Ἰωαννίνων καὶ Βενετίας.
1764—1796**

Σχετικὰς μὲ τὴν εἰσπραξίν καὶ ἀποστολὴν τῶν κληροδοτημάτων τῶν διαφόρων εὐεργειῶν ἐπιστολὰς ἀνεύρομεν εἰς τὸ Ἀρχεῖον καὶ δίδομεν κατωτέρω ἐκτενῆ περίληψιν εἴκοσι καὶ ἑννέα ἐκ τούτων.

1764 Μαΐου 9 Ἰωάννινα. Οἱ ἐπίτροποι τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Κωνσταντίνος Σάρρος καὶ Δημήτριος Συκᾶς πρὸς τὸν τιμιώτατον καὶ εὐγενέστατον κ. Ζαχαρίαν Μπέρκον εἰς Βενετίαν. «ἐλάβομεν τὰ κηρία καὶ ἐκάμαμεν τὸ χρέος μας στὸν ἀδελφόν της Δημήτριον καὶ τώρα σᾶς δίδομεν τὸ βάρος νὰ σκουδάρετε¹ τὰ λάσα ὅπου εἶναι διὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου τόσον ἐκεῖνα ὅπου εὐγαίνουν ἀπὸ τὴν Τζέκα² ὡς καὶ ἐκεῖνα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ ἰδοὺ ὅπου σᾶς στέλλομεν τὸ ἐπιτροπικὸν καθὼς καὶ τὸν λισμὸν ὅπου οἱ ἄρχοντες Μαρουτζαῖοι ἔστειλαν ἐδῶ εἰς τοὺς πρώην ἐπιτρόπους, διὰ τὰ ὅσα εἶχαν συναγμένα ἕως τότε... Τὸν τύπον διὰ τὰς εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου ὅπου δίδουν ἐδῶ μαζὺ μὲ λαμπάδαν τὸν ἔχει ὁ κύρ Κονιάρης, τὸν ὁποῖον ἀκριβῶς χαιρετοῦμεν καὶ νὰ τοῦ εἰπῆ νὰ σταμπάρῃ εἰκόνας τριακοσίας καθὼς ὁ ἴδιος εἰξεύρει καὶ ἔστειλε καὶ ἄλλην φορὰν...»

1764 Μαΐου 22 Ἰωάννινα. οἱ ἀνωτέρω δύο καὶ τρίτος ὁ Ἰωάννης Χρήστου πρὸς τὸν ἴδιον Κύρ Ζαχαρίαν Μπέρκον. Βεβαιοῦν τὸ προηγουμένον γράμμα τῆς 9ης Μαΐου καὶ ἐπειδὴ «διὰ κάποιαν χρεῖαν ὅπου ἐτούτης τῆς μπάγκας ἔτυχε, ἐλάβαμεν τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἐπῆραμεν ἀπὸ τὸν κύρ Κωνσταντῖνον Σάρρον φλωρία Βενέτικα σωστὰ εἰς τὸ ζύγι τριάντα ἐπτὰ, λέγω τζεκ. 37 καὶ παρακαλοῦμεν εἰς δύναμιν τῆς

1) = εἰσπράξτε, 2) = τὸ Νομισματοκοπεῖον ὅπερ ἦτο ταυτοχρόνως καὶ θησαυροφυλάκειον τῆς Ἑνετικῆς Ἀριστοκρατίας.

» παρούσης μας νὰ τὰ μετρήσῃ αὐτοῦ τοῦ κυρ Λάμπρου Σάρρου εἰς
» τὴν ἰδίαν μονέδαν καὶ νὰ μᾶς δώσῃ χρῆος...».

1770 Ἰουνίου 4 Ἰωάννινα Οἱ Δημήτριος Σουκᾶς καὶ Ἰωάννης Χρήστου
πρὸς τὸν κυρ Ζαχ. Μπέρκον «ἀποκρινόμενοι εἰς τὴν τιμίαν τῆς 1ης
» Μαρτίου... εἶδαμεν ὅπου ὁ Πρίντζιπας¹ ἔκατέβασε τὸ ἐν τρίτον
» ἀπὸ τὸ λάσο τῆς τζέκας καὶ μᾶς κακοφαίνεται πλὴν ἔχομεν ὑπο-
» μωνήν. Ἐλάβομεν τὴν φατοῦραν τοῦ Κηριοῦ ὅπου ὁ ἐπίτροπος Σου-
» κᾶς τῆς ὀρδίνιασε² διὰ χρεῖαν τῆς ἐδῶ Μητροπόλεως καὶ εἶδαμεν
» τὸ κόστος τους τὸ ὁποῖον καὶ ἀπεράσθη Κρέδιτόν³ τῆς καὶ εἰς δέ-
» μπιτά⁴ τῆς τὰ ὅσα ἐσύναξεν ἀπὸ σκόλαν⁵ καὶ τζέκαν κατὰ τὴν τι-
» μίαν τῆς... Τὰ Κηρία εὐρίσκονται εἰς Κορφοὺς ἀκόμη, διὰ νὰ μὴν
» ἐδώσαμε ὀρδυνίαν τοῦ Ἰ. Ρῖζου νὰ τὰ στείλῃ ἀπὸ τὴν ἀκαταστασίαν
» τοῦ καιροῦ καὶ θέλομεν γράψῃ νὰ ἐλαφρώσῃ τὴν κασσέλαν, ὅτι
» τὸ ἄλογον δὲν εἰμπορεῖ νὰ τὴν φέρῃ εἰς τόσον βάρος... ὁ συνεπί-
» τροπός μας Χ. Ἀναστάσιος Διαμάντης πρὸ πολλοῦ ἀπέρασεν εἰς τὴν
» ἄλλην ζωὴν καὶ ὁ Κύριος νὰ χαρίσῃ ζωὴν εἰς τὴν αὐθεντίαν τῆς».

1782 Φεβρουαρίου 2 «Ὁ Ἠγούμενος τοῦ ἱεροῦ Μοναστηρίου τοῦ ἁγίου
» Νικολάου τοῦ Γγιουματικοῦ τοῦ ἐπονομαζομένου Ἐλεούσης Διο-
» νύσιος ἱερομόναχος καὶ οἱ σὺν ἔμοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί» πρὸς τὸν
εὐγενέστατον Κον Πᾶνον Χριστοδούλου — Βενετίαν... στέλλουν
ἐπιτροπείαν διὰ τὰ λάσα τοῦ Ἐμμανουὴλ Γγιούμα καὶ Δημητρίου
Κερασάρη καὶ ἐπιλέγουν: «Εἶναι γνωστὰ εἰς τὴν εὐγένειάν σας τὰ δάρη
καὶ ἔξοδα τοῦ μοναστηρίου μας ὅπου καθ' ἡμέραν δοκιμάζει ἀπὸ τοὺς
ἐξωτερικοὺς, μάλιστα δὲ σήμερον καὶ δὲν ἀρμόζει νὰ περιτολογοῦμεν
καὶ διὰ τοῦτο ἀφίνοντες τὸ νὰ σᾶς περιγράψωμεν τὰς στενοχωρίας μας,
σᾶς περικαλοῦμεν νὰ συντρέξῃτε εἰς τὴν καλὴν διοίκησιν τῶν αὐτῶν
λάσων» κ.λ.π.

1782 Ἀπριλ. 6 Ἰωάννινα: Οἱ ἐπίτροποι τοῦ Ἀρχιμανδρείου Σαῖκουστὸς
Λεονταρῆς⁶ καὶ Δημήτριος Καλαμένιος πρὸς τὸν ἴδιον Π. Χριστο-
δούλου «ὅτι ἔλαβαν ἀπὸ κυρ Κωνσταντῆ καὶ Ἰωάννην Κυρίτζην τὴν
δευτέραν ράταν⁷ τοῦ λάσου Παναγιώτη Χατζηνίκου ἀπὸ Τζεκίγια
40, ὁμοίως καὶ διὰ πρώτην ὅπου τὰ ἐρεμετέραταν⁸ μὲ πόλιτσαν⁹ εἰς

1) = ὁ Δόγης τῆς Ἑνετίας. 2) = παρήγγειλε. 3) = πίστωσιν. 4) = χρέωσιν.
5) = ἀδελφότητα τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐν Βενετίᾳ.

6) ὁ ἐξακουστὸς Πασᾶ-Λεονταρῆς Μελάς (πρβλ. καὶ Β. Δημαράτου Γενικά περὶ
οἶκογ. Μελά Ἠπ. Χρονικά ἔτος 6ον παράρτ. 3ον) 7) = δόσιν 8) rimettere = ἐμ-
βάξω, ἀποστέλλω. 9) = συναλλαγματική.

Κων)πολιν στὸν κύρ Παναγιώτῃ Μπαήλαν, τὰ ἐλάβαμαν καὶ τὰ ἐμοι-
ράσαμεν εἰς πτωχοὺς τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Πάσχα, . . . σήμερον εἰς
τὴν πατρίδα μας μεγάλο καλὸ ἔγινε αὐτὸ τὸ λάσο ὅτι εἶναι πολλὴν
ἀκρίθειαν καὶ χάρια τὰ περιστατικὰ τοῦ καιροῦ· ἀκόμα σᾶς περικα-
λοῦμεν νὰ προστάξετε νὰ μᾶς φτιάσουν τριακόσιες ἰκόνες χάρτινες τὴν
Θεοτόκον με χρυσάφιν . . . καὶ ἡ χάρις τῆς κυρίας Χιμαντριότισσας νὰ
ἴνε εἰς βοήθειάν σας . . .».

1783 Μαρτίου 17 Ἰωάννινα, οἱ ἴδιοι ὡς ἄνω στέλλουν ἐπιτροπικὸν εἰς τὸν
Π. Χριστοδοδούλου καὶ τὸν παρακαλοῦν «νὰ συνάξῃ ἐγκαίρως τῆς ῥά-
τες τοῦ λάσου Χατζῆ Νίκου καὶ διὰ τὶς 300 εἰκόνες ποῦ ἔστειλεν ὁ
Ἀναστάσιος Μπέρκος ἐχάθησαν δὲν τῆς ἡῦρε ὁ Νικόλα Παπαῆς εἰς
Κορφοῦς καὶ κάμνει κρίσιν με τὸν Καραβοκύρη»

1783 Νοεμβρίου 2 ὅτι εἶδαν «ποῦ ἐσύναξεν τὴν ῥάταν τοῦ ἀπερασμένου
Ἀπριλίου ἀπὸ Δουκ. 141,22 ἦτε τζεκίνια 40 καὶ νὰ φροντίσῃ καὶ
διὰ τὴν ἄλλην ῥάταν ἵνα προφτάσουν τοὺς πτωχοὺς κ.λ.π.»

Τῷ τιμωτάτῳ¹ καὶ εὐγενεστάτῳ κυρίῳ κύρ Πάνῳ Χριστοδοδούλῳ καὶ ἡμῖν
περιποθήτῳ εὐχetikῶς εἰς Βενετίαν. Τὴν ὑμετέραν εὐγένειαν εὐχetikῶς
ἀσπαζόμενοι ἠδέως προσαγορεύομεν.

Ἦν καὶ διαφυλάττοι τὸ Θεῖον διὰ πρεσβειῶν τῆς Ὑπεραγίας ἡμῶν Θεο-
τόκου καὶ φειπαρθένου μαρίας ὑγιαίνουσας καὶ εὐδαιμονοῦσας κατ'
ἄμφω. Τὸ αἷτιον τοῦ κοινοῦ ἡμῶν τούτου γράμματος εἶναι νὰ τῆς
φανερῶσωμεν, ὅτι ἕως εἰς ἓνα καιρὸν ἐλαμβάνομεν παρὰ τοῦ ποτὲ
δημητρίου Καραϊωάνου τὰ λάσα, ὅποῦ εἶναι διωρισμένα διὰ τὴν ἐκ-
κλησίαν καὶ τοὺς ἱερεῖς τοῦ ἀρχιμανδρείου, ἀπὸ τὸν ἐπιφάνιον ἡγού-
μενον, μάνον Γκιούμαν καὶ Πάνον Ἱερομνήμονα, ὁμοίως καὶ ἐκεῖ-
να ὅποῦ εἶναι διωρισμένα διὰ τοὺς αὐτοὺς ἱερεῖς τοῦ Ἀρχιμανδρείου
καὶ διὰ τὸ κελλίον τῶν ἀνθίμων ἀπὸ τὸν νικόλαον κοσμᾶν, ὕστερα
ὅποῦ ἐκεῖνος ἀπέρασε εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν καὶ ἠκολούθησε εἰς τὸν
ἀδελφόν του κύρ στέφανον Καραϊωάννην ἐκεῖνο τὸ ἐναντίον καὶ λυ-
πηρὸν συμβεθηκός, μᾶς λείπουν τὰ αὐτὰ λάσα ἕως τὴν σήμερον, ἔξω
μόνον ἀπὸ τὸ λάσον τοῦ Ἱερομνήμονος ὅποῦ μᾶς ἔδωκεν εἰς τοὺς 1780
καὶ 1781 ὁ κύρ ἀναστάσιος δρόσος, τὰ δὲ λοιπά, οὔτε ἄλλος τινὰς
ἐφρόντισε νὰ μᾶς τὰ δώσῃ, οὔτε ἡμεῖς ἔχομεν τὸν τρόπον νὰ τὰ ζη-
τήσωμεν· ἀλλ' ὄντες παρακινημένοι ἀπὸ τὴν καλὴν τῆς φήμην καὶ
ἐπαινετὸν ὄνομα, δίδομεν με θάρρος αὐτὴν τὴν ἐνόχλησιν, ὥστε σκου-
δάρωντάς τα νὰ τὰ στέλλῃ εἰς χεῖρας τοῦ αὐταδέλφου τῆς κύρ Ἰω-

1) ἐγγράφῃ διὰ χειρὸς τοῦ Κοσμᾶ Μπαλάνου, Οἰκονόμου καὶ διδασκάλου Ἰωαννίνων.

άννου καὶ ἡμεῖς νὰ τὰ λαμβάνωμεν ἀπὸ αὐτὸν ἐδῶ· τῆς στέλλομεν καὶ γράμμα ἐπιτροπικὸν ἐνυπόγραφον καὶ ἐμάρτυρον καὶ ἐπειδὴ εὐρίσκονται αὐτοῦ αἱ διαθήκεις τοὺς ἐρευνῶντας αὐτὰς θέλει ἀκολουθήσει τὸ σκουδάρισμα κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ κάθε ἑνός· ἀλλὰ παρακαλοῦμεν νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴν τὴν φροντίδα καὶ νὰ ἐπιμεληθῇ, καὶ δὲν θέλομεν λείψῃ νὰ δεώμεθα τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ὑπὲρ ὑγείας καὶ σωτηρίας καὶ εὐζωτίας τῆς εὐγενείας σου, ἧς τὰ ἔτη εἶψαν παρὰ Θεοῦ πολλά καὶ εὐτυχῇ.

Τῆς ὑμετέρας εὐγενείας πρὸς Θεὸν εὐχεται. 1784 Ἰανουαρίου 8.
καὶ εἰς τοὺς δρισμοὺς

Κοσμᾶς Ἱερεὺς, ὁ οἰκονόμος Ἰωαννίνων
Ἰωαννίκιος Πρωτοσύγγελος τοῦ ἀρχιμανδρείου
Θεόδωρος Ἱερεὺς τοῦ ἀρχιμανδρείου
δηαμάντης Ἱερεὺς καὶ ἐφιμέριος, τοῦ ἀρχιμανδρείου
Θεοφάνης Ἱερομ. χ. καὶ ἐφιμέριος
Πέτρος Ἱερεὺς καὶ ἐφιμέριος ἀρχιμανδρείου
τρηαντάφηλος ἱερεὺς καὶ ἐφημέριος
Ἰωάννης Ἱερεὺς καὶ ἐφιμέριος τοῦ ἀρχιμανδρείου
Χριστόδουλος Ἱερεὺς καὶ ἐφημέριος τοῦ ἀρχιμανδρείου.
Παρθένιος Ἱερεὺς καὶ ἐφημέριος τοῦ ἀρχιμανδρείου
δημητρῆς καλαμένιος καὶ ιπτηροπος τοῦ ἀρχιμανδρείου
Ξακουστὸς λαιονταρεῖς καὶ ἐπιτροπος τοῦ ἀρχιμανδρείου.

1784 Νοεμβρίου 10. οἱ ἐπίτροποι ἀρχιμανδρείου πρὸς Πᾶνον Χριστοδοῦλου Βενετιαν: ... ὅτι «ἔλαβον τὸ γροπέτο¹ μὲ τὰ 39 τζεκίνια καὶ τὰ ἐμοίρασαν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ὁ κὺρ Ξαῖκουστὸς Λιονταρῆς «τοῦ ἦχε ἀποθάνῃ ὁ ἀδελφόςτου ὁ Ἀναστάσιος² εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν ἀπερασμένον Μάηον καὶ τοῦ ἦρθαν ἡ ἡδησεσδηα νὰ πηγενῆ νὰ συναξῆ καὶ νὰ δοσῆ κατὰ τὸ καταστηχον του καὶ πηγεναμενος στὴν πόλῃ εζαμπουρίθι³ ἀπὸ τῆς 20 αὐγούστου εὐς τὴν σήμερον καὶ ἀκόμη δὲν καλοσικωθῆκε ἀπο τὸ κρεβατι καὶ ἀφησε στο ποδαρι του ὡς ἐπιτροπο του κυρ Κυριακῆ διμο». Δημήτριος Καλαμένιος ἐπίτροπος ἀρχιμανδρείου καὶ Κηριακῆς διμοσ δια τον ξακουστὸν λειονταρῆ.

1785 Ἰουναριου 28. Ιοανοινα. Οἱ αὐτοὶ ὡς ἀνωτέρω πρὸς τὸν ἴδιον ...
«Ἴδα νὰ μᾶς φανερώνηται διὰ τὸ λάσον ὁποῦ εἰσιναξέταν διὰ τὴν

1) = Χρηματόδεμα 2) Ἀναστάσιος Μελαῖς ἔμπορος ἐν Κωνσταντινουπόλει, δὲν ἀγνοεῖ ὁ κ. Β. Δημάρατος (ἐνθ. ἀνωκ.). 3) = ἡσθένησε.

ἐκκλησίαν τοῦ ἀρχυμαντρίου ἀπὸ τον γουαρδιανον τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγ. Γεωργίου τον ρωμέον δια τὸν παρόντα χρόνον, εχοντας σηνα-
 ξη ὁ κυρ Ιωαννης Πάσχος δια τοὺς πρώτους μετα την πτωσιν του
 Καραγιαννη δια τα λάσα τοῦ μακαριτου μανου γγιούμα και ἐπιφά-
 νιου... και σε περικαλουμαι ναμας φανερωσεται τη ηταν το λασον
 της εκκλησίας και τη ειναι τον Ιεραίον οτι αυτὴ υθελύσαν ναμας
 δασουν την κακείν γραφην οπου ἐγραφέταν οτι ἔχωμε ὑποψηαν
 μηπως και Ιερεις αδικουν την εκκλησιάν...» Κ. Δημοσ Δ. Καλαμένιος,
 1785 Ιουνίου 10 πρὸς τὸν ἴδιον οἱ αὐτοὶ ὅτι ἔλαβαν τὸ ἔμβασμα διὰ
 τὸ λάσο Χατζῆνίκου και στέλλουν τὴν πίστιν τοῦ ἀρχιερέως ὅτι
 τὰ διένειμαν εἰς τοὺς πτωχοὺς.

1785 Αὐγούστου 1, «τορα την περικαλουμεν δια των βάρων δπου
 σᾶς δίδομαι να μην ἀμελησεται διὰ τὴν αγαπην τῆς Παναγιας Χιμα-
 ντριώτισας, εδὼ μὲ τους ἡερεῖς τῆς εκκλησίας Ἀρχιμαντρίου ἡβρα-
 μεν λῖταις ὀ λέγωντας πῶς τὸ λάσον του επιφανιου ἡγουμενου και
 μανου γγιούμα και ἡερομνήμων τὰ θέλουν τὰ λάσσα αυτα να εἶναι
 ὅλα τῶν Ιερέων και διὰ τοῦτο σᾶς δίνομεν τὸν βάρων αὐτὸν νὰ βᾶ-
 λεται κανέναν νὰ σηκώση ταῖς κόπιαις ἀπὸ ταις διαθηκαις τὸν ανο-
 θεν και νὰ μας στοιλθοῦν μαρτιριμέναις απο αξι. οπίστους μαρτυ-
 ρας ο ξακουστος λεονταρης ευρισκεται ακομι εἰς βασιλεύουσαν ὀ
 ομος ελπίζομεν τὸν ερχομενον Σεπτεμβρι νὰ εἶναι εδὴ».

1785 Ὀκτωβρίου 23. Ὁ Ἰωαννίνων Μακάριος πρὸς τὸν Π. Χριστοδού-
 λου » ὅτι ὁ μακαρίτης Πᾶνος Ἱερομνήμων και Ἐπι-
 φάνειος Ἠγούμενος κατὰ τὴν περιδον ἐκ τοῦ ἴσου τῆς διαθήκης
 ὁπου τῆς ἔξαποστέλλω, ἔβαλον εἰς τὴν τζέκαν ποσότητα ἄσπρων, ὁ
 μὲν Πᾶνος δι' ὑπανδρείαν ἑνός κορασίου ὁ δὲ Ἐπιφάνειος διὰ ὑπαν-
 δρείαν δύο κορασιῶν, ὁ μὲν Δουκάτα ογδοήκοντα ὁ δὲ ἑκατὸν και
 νὰ ἔχη τὴν εὐχὴν μου νὰ λάβῃ τὸν κόπον νὰ ἐξετάση εἰς τὴν τζέκα
 και διὰ τὰ δύο και νὰ μὲ φανερώση πόσους χρόνους ἔχουν ἄσκου-
 δάριστα ὀ και πόσα ἐξέπεσον εἰς τὴν σήμερον ἀπὸ τὸν διωρισμὸν τῆς
 διαθήκης, ἢ ἂν εὐρίσκοντες πιστοποιητικὰ γράμματα ἀπὸ τοὺς προ-
 κατόχους μου και δὲν ἐσκουδαρίσθησαν ἀκόμη, και εἰ μὲν οὕτως ἔχει
 ἔως πότε σκουδάρωνται και πόσα χρήματα εὐρίσκονται, ἐπειδὴ και οἱ
 πρὸ ἐμοῦ ἀρχιερατεύσαντες ἔδιδον γράμματα πιστοποιητικὰ ἀπροστό-

1) lite=φιλονικίας.
 2) =Ἐων)πολιν.
 3) ἀνείσπρακτα.

χαστα καὶ νὰ ἔχω καθαρὰν εἰδοποίησιν περὶ πάντων τούτων. Πρὸς τούτοις καὶ ὁ μακαρίτης Νικόλαος καραϊωάννης ἔχει ἀφειμένα εἰς τὸ σπιαλέτο¹ δουκάτα ἑκατὸν τὸν κάθε χρόνον, διὰ ὑπανδρείαν κορασίων, τὸ ὁποῖον λάσσον ἐμποδίσθη διὰ μερικοὺς χρόνους καὶ νὰ ἐξετάσῃ καὶ δι' αὐτό, ἐπειδὴ καὶ ἐνταῦθα εὐρίσκονται μερικὰ κοράσια τιμημένα διὰ ὑπανδρείαν καὶ ὑστεροῦνται τῶν ἀναγκαίων καὶ ὁ ἅγιος Θεὸς κ.λ.π. Τῆς περιποθήτου μοι αὐτῆς εὐγενείας πρὸς Θεὸν εὐχέτης διάπτωρος. Ὁ Ἰωαννίνων Μακάριος.

1786 *Μαρτίου 23*. ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν Π. Χριστοδούλου . . . «εἶδον καὶ τὰ ὄσα μοι σημειοῖ διὰ τὸ λάσσον ὁποῦ τὴν ἔγραψα νὰ ἐξετάσῃ καὶ περὶ μὲν τοῦ μακαρίτου Π. Ἱερομνήμονος ἰδοῦ ὁποῦ τὴν ἐξαποστέλλω μίαν πίστιν ὁποῦ ὁ τιμιώτατος ἀδελφός της κυρ Ἰωάννης ἐπλήρωσε διὰ ὑπανδρείαν τῆς Ἀλεξάνδρας Δουκάτα πενήντα πέντε καὶ γροσέτον ἕν . . . ἀκόμη νὰ ἐξετάσῃ εἰς τὴν διαθήκην τοῦ Ἐπιφ. Ἡγουμένου ὁποῦ γράφει δι' ἐν ὑποστατικὸν ὁποῦ ἔχει εἰς τὸ νησί τῶν Κορυφῶν εἰς τὸ Ἀλεύκιμον, τὸ λάδι νὰ δίδεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν αὐτοῦ τοῦ ἁγ. Γεωργίου ζάρες 15 τὸν χρόνον, τὸ δὲ λοιπὸν ὁμοῦ καὶ 15 δουκάτα νὰ τὸ λαμβάνωμεν ἡμεῖς ἐνταῦθα διὰ τὸ ξενοδοχεῖον τῶν λοβῶν εἰς τοῦ μονδρογιάννη εἰς τὴν λοῦτζαν . . . ».

1786 *Μαρτίου 26*. Ἰωακείμ Ἱερομόναχος ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου Βησαρίωνος καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοὶ πρὸς τὸν ἐντιμώτατον Π. Χριστοδούλου — Βενετίαν . . . «ἐλάβαμεν τὸ θάρρος νὰ τῆς στείλωμεν τὸ ἐπιτροπικὸν γράμμα ὁποῦ τῆς συντροφεύομεν μὲ τὴν παροῦσαν μας διὰ νὰ σκουδάρη ἀπὸ τὴν κάσσαν τῆς τζέκας μερικὰ λάσα ὁποῦ εἶναι διωρισμένα νὰ τὰ λαμβάνη τὸ πτωχικὸν μας μοναστήριον ἀπὸ τοὺς ἰδίους ἀφιερωτὰς τῶν αὐτῶν, ὡς διαλαμβάνει τὸ ἐπιτροπικὸν γράμμα. εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θέλει δεχθῆ παρόμοιον βάρος . . . ».

1787 *Φεβρουαρίου 12*. Ἰωάννινα, πρὸς τὸν Π. Χριστοδούλου. Βενετίαν. «τὴν ὑμετέραν εὐγένειαν εὐχετικῶς ἀσπαζόμενοι ἠδέως προσαγορεύομεν (ὀλόγραφος ἐπιστολὴ Κοσμᾶ Μπαλάνου οἰκονόμου Ἰωαννίνων): Εἶη δὲ ὑγιαίνουσα καὶ εὐδαιμονοῦσα κατ' ἄμφω. «τὸ αἷτιον εἰς τὸ νὰ μὴ τῆς ἀποκριθοῦμεν εἰς τὴν ἐπιστολὴν της ὁποῦ πρὸ καιροῦ ἐλάβομεν δὲν ἐστάθη ἡ ἐδική μας ὀκνηρία ἢ ἀμέλεια, ἀλλ' ἡ πλεονεξία τῶν ἐπιτρόπων τῆς μπάγκας τοῦ ἀρχιμανδρείου οἱ ὁποῖοι ἐζητοῦσαν νὰ οἰκειοποιηθοῦν τὸ λάσσον τοῦ Ἐπιφανίου διωρισμένον διὰ τοὺς ἐφη-

1) = νοσοκομεῖον μικρόν.

μερίους τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας. Δὲν τοὺς ἐδυσώπησε μήτε τὸ ἴσον τῆς διαθήκης ἐκαίνου τοῦ μακαρίτου, ὅπου ἐδῶ εὐρίσκεται μήτε ἡ πολυχρόνιος συνήθεια ὅπου καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν ἐφημέριοι καὶ ἡμεῖς πολλάκις ἐπήραμεν, ἀλλ' ἐζητήσαν νὰ ἔλθουν ἀποδείξεις καὶ ἀπ' αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτο ἠκολούθησεν ἡ τοσαύτη ἀναβολή. Τέλος ἔγινεν ἡ ὑπόθεσις φανερά τοῖς πᾶσιν, ἐνίκησε τὸ δίκαιον καὶ ἀπεφασίσθη νὰ πάρωμεν τὸ αὐτὸ λάσον ὅπου ἔστεκεν εἰς χεῖρας τοῦ αὐταδέλφου τῆς Ἰωάννου . . . »

«Καὶ δὲν λείπομεν νὰ εὐχώμεθα πρὸς Κύριον ὑπὲρ ὑγείας αὐτῆς, εὐζωίας καὶ εἰρηνικῆς καταστάσεως. ἧς τὰ ἔτη εἶησαν πολλὰ καὶ εὐτυχῆ. πρὸς Θεὸν εὐχέται αὐτῆς θερμότατοι. Κοσμάς ἱερεὺς ὁ οἰκονόμος Ἰωαννίνων. Πρωτοσύγγελος Ἰωαννίκιος. Θεόδωρος ἱερεὺς, Πέτρος ἱερεὺς, Ἰωάννης ἱερεὺς.

1789 Φεβρουάριος 14 Ἰωάννινα. «ἡ ταπεινότης ἡμῶν μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν εὐγενεστάτων ἀρχόντων διὰ τοῦ παρόντος ἐπιτροπικοῦ γράμματος δηλοποεῖ ὅτι κατὰ τοὺς 1785 μαρτ. 16 ἀποκαταστήσαμεν Ἐπίτροπον τὸν κὺρ Ἰωάννην λαζάρου εἰς Βενετίαν διὰ νὰ συνάξῃ ἀπὸ τὴν σκόλαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῶν Ρωμαίων τὸ διάφορον ἀπὸ τὸ λάσον τοῦ μακαρίτου Πάνου Ἱερομνήμονος διὰ τοὺς ἐδῶ φυλακωμένους δουκάτα πενήντα ἕξ καὶ γροσέτα δέκα ἐνέα τὸν χρόνον καὶ ἀπὸ τὸ λάσον τοῦ μακαρίτου Ἐπιφανίου Ἠγουμένου διὰ τοὺς αὐτοὺς φυλακωμένους τὸ διάφορον δουκάτα εἴκοσι ὀκτὼ καὶ γροσέτα 20 καὶ διὰ τοὺς πτωχοὺς τοῦ αὐτοῦ Ἐπιφανίου δουκάτα 28 καὶ 20 γρ. καὶ ἀπὸ τὸ λάσον τοῦ μακαρίτου Μάνου Γκιούμα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ τοῦ Ἀγ. ἀθανασίου, Δουκ. 25 καὶ νὰ ἀγροικηθῇ μὲ τὸν κ. Ἰωάννην Χρήστου καὶ μὲ τὸν κὺρ Θεόδωρον Στεργίου ἐπιτρόπους τῆς Μπάγγας τῆς ἐδῶ Ἐκκλησ. τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου. Τανῦν δὲ διὰ νὰ σηκώσωμεν αὐτὸ τὸ πολυχρόνιον βάρος ἀπὸ τὴν τιμιότητά του, οἰκεία βουλῆ καὶ αὐθαιρέτῳ γνώμῃ ἀποκαθιστῶμεν νέον ἐπίτροπον τὸν ἐκεῖσε διατρίβοντα κὺρ Πᾶνον Χριστοδούλου μὲ ὄλην τὴν πληρεξουσιότητα νὰ συνάξῃ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὰ κατ' ἔτος διάφορα τῶν εἰρημένων λάσσων καὶ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν κ. Ἰωάννην λαζάρου τὸν λησμόν τῆς Ἐπιτροπείας του ἀπὸ τοὺς 1785. ἕως τὴν σήμερον διὰ τὰ ὅσα ἐσύναξεν καὶ ὅσα ἔστειλεν τῶν εἰρημένων ἐπιτρόπων ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἀμελεία φερόμενοι δὲν ἐκράτησαν κανένα λησμόν . . . καὶ νὰ ἀγροικηθῇ ὁ κ. Π. Χριστοδούλου μὲ τὸν κὺρ Ἰωάννην Κομπαντὴν καὶ κὺρ Θεόδωρον Στεργίου νέους ἐπιτρόπους ὅπου ἀποκαταστήσαμεν εἰς τὴν Ἐκκλ. τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου. Διὸ ἐγένετο τὸ πα-

ρὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ἐπιτροπικὸν γράμμα ἔχον τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν ἐν παντὶ κριτηρίῳ δικαιοσύνης εἰς τὴν τῆς ἀληθείας ἔνδειξιν. Ἰωαννίνων Μακάριος ὑποβεβαιοῖ. Ἀναστάσιος Δρόσος βεβαιοῖ. Νικόλαος Μπέρκος μαρτυροῦ. Ἀλέξιος Κρομμύδης μαρτυροῦ. Μιχαὴλ Πατζημάδης μαρτυροῦ. Διαμάντης Μπαλαδήμας μαρτυροῦ.

1790 Ἰανουαρίου 20 Ἰωάννινα. ὁ Ἰωαννίνων Μακάριος πρὸς Π. Χ. Βενετιανόν. «δὲν τὴν ἀπεκρίθην ὅμως ἀμέσως εὐρισκόμενος ἐν ἀγωνίᾳ καὶ εἰς ἀπάντησιν τῆς παρ' ἐλπίδα καταδρομῆς καὶ μεγάλης ζημίας ὅπου ὅτε ἐδοκίμασα ἀπὸ δύο ἢ τρεῖς κακοτρόπους συμπατριώτας τῆς καὶ τοῦ ἁγίου ὁ Θεὸς νὰ τοὺς ἀνταμείψῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὰ ἐπίχειρα τῆς καρδίας των καὶ κακίας των ἤδη ὅμως ἐλάβομεν παρὰ τοῦ αὐταδέλφου τῆς κ. Ἰωάννου γρόσια 154 καὶ 52 ἀπὸ λάσον Ἱερομνήμονος καὶ μου εἶπεν ὁ κύριος Ἰωάννης ὅτι τρόπον τινα τὴν βαρύναμεν μὲ τὰς ἐνοχλήσεις τῶν ἐπιτροπειῶν ὅπου τὴν ἐπιφορτίζομεν καὶ νὰ ἔχη τὴν εὐχὴν μας, εἰς τὰ τοιαῦτα θεάρεστα ἔργα νὰ μὴν βαρύνεται καὶ θέλει ἔχει τὸν μισθὸν παρὰ Θεοῦ. Ἡμεῖς εἰς τὴν τυραννίαν κατοικοῦντες ὑποφέρομεν τοσοῦτους κινδύνους καὶ φόβους καὶ ζημίας καὶ ἔξοδα ὑπέρογκα καὶ πάλιν δὲν λείπομεν νὰ προφθάνωμεν, ἄλλος πολὺ καὶ ἄλλος ὀλίγον τοὺς ἀδελφούς μας χριστιανούς εἰς τὰς χρείας τους καὶ ἡ εὐγενεῖα τῆς ὅπου αὐτόθι ἔχετε ὅλα τὰ ἐπίγεια ἀγαθὰ βαρύνεσθε διὰ παρὰ μικρὰν ἐνόχλησιν τῶν πτωχῶν . . . »

1792 Μαΐου 28 ὁ Διονύσιος Ἠγούμενος τοῦ Μοναστηρίου τοῦ ἁγ. Νικόλα Γγιοῦμα τοῦ ἐπονομαζομένου Ἐλεούσης καὶ οἱ σὺν ἔμοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ πρὸς τὸν Π. Χρ. Βενετιανόν. «ἐλάβον τὴν τιμίαν τῆς καὶ εἶδον τὰ γραφόμενα διὰ τὸ λάσσον Μάνου Γγιοῦμα ὅτι δὲν εὐρήκεις καμμίαν παρτίδαν τοῦ Μοναστηρίου μας καὶ ὑποπτεύει ὅτι εἶναι ἐκεῖνο ὅπου ἐσύναξε εἰς ὄνομα τῆς Κυάρας Γλυκῆς, πλὴν ἄς εἰξεύρη ὅτι τὸ τοῦ Μάνου Γγιοῦμα εἶναι ἕτερον καὶ διαφορετικὸν ἀπὸ αὐτὸ καθὼς πληροφοροῦμαι καὶ ἀπὸ τὰ σημειώματα τῶν πρὸ ἔμου ἡγουμένων καὶ ἀπὸ γραφαῖς τοῦ κ. Ἰωάννου Πάσχου καὶ διὰ περισσοτέραν τῆς πληροφορίαν τῆς παραθέτω τὸ ἴσον τῆς διαθήκης τοῦ Μάνου Γγιοῦμα ὅπου εὐρίσκεται ἐδῶ εἰς τὸ μοναστήρι τοῦ ἁγ. Νικόλα τοῦ Γγιοῦμα κ.λ.π. Ἀκόμη ἠμπορεῖ νὰ μάθῃ καὶ ἀπὸ τὸν Ἰωάννην λαζάρου, ὅπου συνάξει ἀπὸ τὸ ἴδιον λάσσον τοῦ σχολείου καὶ τοῦ στέλλει τοῦ διδασκάλου τὸν καθέκαστον χρόνον, πόθεν αὐτὸς τὰ συνάξει καὶ αὐτὸ ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα δύο, λέγω τοῦ Κερασάρη καὶ τῆς Γλύκυνας, τὰ ὅποια ἐλάβομεν ἀπὸ τὸν αὐτάδελφόν τῆς Ἰωάννην . . . »

1792 Ἰουνίου 24 Ἰωάννινα «Τιμιώτατε καὶ ἐν χῶ μοι περιπόθητε κύριε

Πάνο Χριστοδούλου, τὴν τιμιότητά της δλοψύχως εὐχόμενος ἐν ἀγ. Πρὶ εὐλογῶ με τὸν εἰς Ἰωάννινα ἐρχομὸν μου δὲν ἔλειψα νὰ ἐρωτήσω τὰ περὶ τῆς ἐφετωτάτης μοι ὑγείας της καὶ ἤδη τῆς φανερόνω δι καθὼς διαλαμβάνει τὸ ἀνωθεν κεφάλαιον 1) ἐκ τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ἐπιφανείου Ἡγουμένου, ποῦ δίδονται τὰ ἄσπρα καὶ ποῖος τὰ λαμβάνει, ἡμεῖς τοσοῦτον καιρὸν εἶδησιν δὲν ἔχομεν ὅθεν καὶ μένομεν ἀνεύθυνοι καὶ ἀμέτοχοι τοῦ ὄρκου, ὅθεν ἐπιφορτίζομεν τὸ θάρρος αὐτὸ εἰς τὴν συνείδησίν της νὰ δώσῃ τὴν εἶδησιν εἰς τὸ μέρος ὅπου κάμει χρεῖα καὶ μένει εἰς τὴν ἐξουσίαν τους καὶ νὰ τὰ δώσουν ἐκεῖ ὅπου τὰ δίδουν τόσον καιρὸν ἀνευ εἰδήσεως καὶ πιστοποιητικοῦ γραμματος ἐδικοῦ μας ἢ νὰ τὰ ἐμποδίσουν ἕως ὅπου νὰ διορισθῇ διδάσκαλος εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Ἐπιφανείου Ἡγουμένου καὶ νὰ ἔχω ἀπόκρισίν της με τὴν δῆλωσιν τῆς ἐφετωτάτης μοι ὑγείας της, ἣς τὰ ἔτη εἶησαν θεόθεν πλεῖστα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς τιμιότητός της εὐχέτης πρὸς Θεὸν διάπτυρος καὶ ὄλωσ εἰς τοὺς ὄρισμοὺς πρόθυμος.

ὁ Ἰωαννίνων Μακάριος

(Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εὔρηται προσκεκολλημένον τὸ κάτωθι σημείωμα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Πάνου Χριστοδούλου, Ἰωάννου. «περιπόθητε ἀτάδελεφε, ὁ δεσπότης μισεῖ τὸν διδάσκαλον διὰ τὰς καταδρομὰς ὅπου τοῦ ἔγιναν πέρυσι καὶ βεβαιοῖ αὐτὸν αἴτιον. Θέλωντας νὰ τὸν ἀγγίξῃ γράφει ἀληθῶς μὲν διὰ τὸ σχολεῖον τοῦ Ἐπιφανείου, δὲν εἶναι δὲ ἰδικόν μας ἰδίωμα νὰ προφέρωμεν τέτοια ὅθεν μοῦ φαίνεται ἀρμόδιον νὰ γράψῃτε πρὸς τὸν δεσπότην νὰ διορίσῃ τὸν Καριτζινὸν ὅπου τὸν ἔχει καὶ φίλον νὰ δώσῃ αὐτὴν τὴν εἶδησιν ὅπου ἀναλογεῖ καὶ ἐγὼ μὲν γράφω ἐκεῖνο ὅπου με φαίνεται εὐλογον, καὶ ἡ ἀγάπη της ἄς κάμῃ ὅτι θέλει».

1792 Ἰουλίον 2. Ἰωάννινα, ὁ Ἡγούμενος τοῦ Σωτήρος Ἰωακείμ καὶ οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ πρὸς τὸν αὐτὸν Π. Χριστοδούλου Βενετῖαν.

«ἵνα συνάξῃ τὰ λάσα τοῦ μακαρίτου Πάνου Ἱερομνήμονος καὶ Δημητρίου Κερασάρη τὰ ὅποια εἶναι ἀσύναχτα ἀπὸ τοὺς 1784 ὅπου ἔπαυσε νὰ σκουδάρῃ ὁ μακαρίτης κύρ Ἰωάννης Πάσχος καθὼς εὐρίσκει εἰς ἕνα σημείωμα τοῦ προκατόχου του κύρ Παρθενίου»

1793 Φεβρ. 18 Ἰωάννινα ὁ Διονύσιος Ἡγούμενος τῆς Ἐλεούσης πρὸς

1) Παραθέτει ἐν ἀντιγράφῳ τὸ περὶ διορισμοῦ διδασκάλου κεφάλαιον τῆς διαθήκης (δρα ὑποσημείωσιν ἐν Διαθήκῃ Ἐπιφ. Ἡγουμένου).

τὸν Π. Χρ. «τὸν εὐχαριστεῖ διὰ τὰ 448 ἰ ἀσλάνια καὶ ἄσπρα 20 ὁποῦ ἐσύναξε καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν αὐτάδελφόν της, ἀπὸ τὰ λάσα τὰ προοριζόμενα διὰ τὸ Μοναστήρι».

1793 *Μαρτίου 28* ὁ Διονύσιος ἡγούμενος τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος πρὸς τὸν Π. Χρ. ἵνα συνάξῃ τὸ λάσον τοῦ Δημητρίου Κερασάρη καὶ δὲν ἔχει ἔμβη τὸ διάφορον ὁκτὼ ἢ ἐννέα χρόνων»

1793 *Μαΐου 12*, ὁ Ἰωακείμ ἡγούμενος τοῦ Σωτήρος πρὸς Π. Χρ. ὅτι ἔλαβε τὰ συναχθέντα ἀσλάνια 218, 66 ἀπὸ τὸν αὐτάδελφόν της, τὰ ὅποια ἔξεκαθάρισαν ἀπὸ τὰ λάσα τοῦ Π. Ἱερομνήμονος καὶ Κερασάρη»

1793 *ὀκτωβρ. 22 ἐν Ἰωαννίνοις*, οἱ νέοι ἐπίτροποι τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀνδρέας Διαγουμάς καὶ Κώνστας Ἀναστάσης πρὸς τὸν Π. Χριστοδούλου ἵνα συνάξῃ τὰ λάσα τοῦ μακαρίτου Δ. Κερασάρη τόσον ἐκεῖνο ποῦ διορίζει διὰ τὰ χαράτζια τῶν πτωχῶν παιδίων Δουκάτα 430 ὅσον καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησι. τοῦ Ἁγ. Νικολάου Δουκάτα 20 καὶ νὰ στείλῃ ἢ διὰ μέσου τοῦ ἐν Βιένῃ κὺρ Σταύρου Ἰωάννου ἢ καὶ συντροφίας ἢ μὲ ἄλλο μέσον ἀρμόδιον καὶ ἀσφαλές. Πρὸς τούτοις νὰ ἐρευνήσῃ καὶ μάθῃ ποῖος πρὸ τριῶν χρόνων ἐσύναξε τὰ εἰρημένα λάσσα . . . »

1794 *Φεβρ. 27* οἱ αὐτοὶ πρὸς τὸν ἴδιον «ὅτι ἔλαβον τὴν κασετίνα μὲ λαμπάδες ἢ καὶ ἐπλήρωσαν τὸ κόστος αὐτῶν κατὰ τὸν λησμὸν ὅπου τοὺς ἔστειλεν ἐκ Βενετίας. Προσμένουν τώρα τὰ τόρτζα ἵνα τὰ ἔχουν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἐπιταφίου . . . »

1794 *76ρίου 17*. οἱ Ἐπίτροποι τοῦ Ἀρχιμανδρείου Ἀναστάσιος Δημητρίου Μελάς καὶ Χαϊκουστός λεοντάρης πρὸς Π. Χρ. ὅτι ἔλαβαν τὴν ῥάταν ἀπὸ τὸ λάσον Χατζῆ νίκου ἀπὸ ἀσλάνια 244 καὶ ἄσπρα 48.» Παραπλεύρως ὡς ἐν ὑστερογράφῳ ἀναγινώσκομεν «Καγὼ ἀνασταση» διμίτρι μελάς δουληκὸς τὴν προσκυνό, πολα τὴν περικαλω οτι ηςτον αυταδελφον σας ηδα ενα μικροστοπήον και χρησημέβι αντιχη βρεμενη γραμμη, μὲ αυτο το μικροστοπήον ξεχορήζονται τὰ ψιφήα και περνη ανθρωπος τη περιληψην και παρακαλω να μου στηλη ενα εις χήρας κυρ Ιοαννι Χριστοδούλου και τὸ λαμβάνο, τὸν ευγενέστατον αρχοντα κὺρ νικολαον μπερκο δουληκος προσκينو».

1) Ὡνομάζοντο οὕτω διότι εἶχον ἐπὶ τῆς μιᾶς ὄψεως λέοντα (Τουρκιστὶ ἀσλάν).

2) Ὁ πατὴρ τοῦ Γεωργίου Σταύρου, ἰδρυτοῦ τῆς Ἐθνοτραπέζης τὸν ὅποιον μετὰ 2 ἔτη συναντῶμεν ἐπίτροπον τοῦ Ἀρχιμανδρείου

3) Ὡστε ἡ κηροπλαστικὴ τέχνη ἦτο ἀγνωστος ἐν Ἰωαννίνοις καὶ αἱ λαμπάδες πρὸς χρῆσιν τῶν Ναῶν εἰσέγοντο ἐκ Βενετίας.

1795—27 769λου Ἰωάννινα. οἱ Ἐπίτροποι τοῦ ἀρχιμανδρείου Σταῦρος Ἰωάννου καὶ Μιχαὴλ Κονιζιώτης πρὸς τοὺς ἐντιμοτάτους κυρίους Πᾶνον καὶ Ἰωάννην Χριστοδούλου Βενετίαν. «εὐρισκόμεθα μὲ μίαν τιμίαν τῆς 14)24 Νοεμβρίου 1794 πρὸς τοὺς προκατόχους ἡμῶν κυρίους Ξαΐκοστον Λεοντάρην καὶ Ἀναστάσιον Μελανὰ α) ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐχάρημεν μαθόντες τὴν ποθητὴν μας ὑγείαν σας. εἶδαμεν ὅτι ἐσυνάξατε τὴν ῥάταν¹ τοῦ παρελθόντος ὀκτωβρίου Δουκ. 141.21 ἀπὸ τὸ λάσσον τοῦ Παναγιώτου Χ. Νίκου διάφορον ἕξ μηνῶν καὶ κατὰ τὸ τρέχον κάμπιον ἔφερον ἀσλάνια 237.88 καὶ φροντίσατε νὰ συνάξητε καὶ τὴν ἄλλην Καμπιάλα² διὰ τὴν Κων)πολιν ὅμως ὄχι Βενέτικα ὅτι εἶναι περικούλον³ καὶ ἀργοπορία... ὁμοίως καὶ τὸ λάσσον τοῦ Μάνου Γκιόλμα.....

1796 Ἰανουαρ. 29. οἱ ἐπίτροποι Ἁγίου Νικολάου Ἀνδρέας Διαγομάς καὶ Κώνστας Ἀναστάσις πρὸς Πᾶνον Χριστοδούλου: ἐξαιτοῦνται συγγνώμην διότι δὲν ἀπήντησαν ἐγκαίρως εἰς τὴν ἐπιστολὴν του τῆς 14 Νοεμβρίου 1794..... «Διὰ νὰ χρειάζονται κηρία διὰ τὸν ἅγιον ναὸν ἰδοὺ κάτωθεν τῆς τὰ νωτάρωμεν⁴ τὰ ὁποῖα νὰ ψωνισθοῦν ὅταν συνάξητε τὸ αὐτὸ λάσσον «No 50 λαμπάδες διὰ πολυέλεον νὰ ζιάζη ἢ μία τζίρκα⁵ δρ. 80. ὀκάδες 8 ὁμοίως τὰ ἡμισυ νὰ ζιάζη πρὸς δρ. 40 καὶ τὰ ἡμισυ πρὸς δρ. 30 καὶ διὰ νὰ γίνῃ μία κάσσα σωστὴ νέτα δκ. 50 νὰ βαλθοῦν τόρτζα ὀποῦ νὰ ζιάζη τὸ καθὲν λίτρες ψιλὲς δέκα τζίρκα.»

1) = δόσιν. 2) = συναλλαγματικὴν 3) = κίνδυνος 4) = σημειώομεν
5) = περίπου.

α) Τὸ παλαιὸν ἐπώνυμον τῆς οἰκογενείας Μελά.